

رهنمودهای رهبری را درباره خانواده جدی بگیریم

تهدید علیه سلول بنیادی جامعه!

■ **دکتر امان‌الله قزایی مقدم***

خانواده نهاد اساسی جامعه است؛ کوچک ترین واحد اجتماعی که پایه و اساس نظام‌های اجتماعی به حساب می آید. افراد در خانواده تربیت می‌شوند و رشد می‌یابند و به همان میزان نیز سهمی در اجتماع به عهده

■ **تلاش برای حفظ خانواده، از دیرباز تاکنون**

از آنجا که خانواده اصلی‌ترین و اساسی‌ترین نهاد اجتماعی است و تأثیر همه‌جانبه‌ای در تمام زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، آموزشی و پرورشی، روحی و روانی، سیاسی، سلامت بهداشتی و جسمانی و از همه مهم‌تر تولیدمثل و بقای نسل و همچنین پرورش و تربیت نیروی انسانی، شخصیت پایه و اساسی فرد، (Fundamental Personality)بموقعیت‌تحصیلی و شغلی و پیشرفت در زندگی و جلوگیری از انواع آسیب‌های اجتماعی و انتقال میراث فرهنگی از نسل گذشته و حرکت جامعه به سوی توسعه‌یافتگی و... دارد، می‌توان اصطلاح (سلول بنیادی) را همانطور که در علوم پزشکی و زیستی به کار می‌رود و در محتوای فرمان ۱۶ مسده‌ای رهبری معظم، در تاریخ ۹۵/۶/۱۳ ملحوظ شده است، در مورد خانواده به کار برد، البته اهمیت خانواده مربوط به امروز نیست. اهمیت خانواده در تمام جوامع، همواره مورد توجه بوده است و هر گاه با تهدیداتی روبه‌رو شده، نظام جهانی (سلول بنیادی) را همانطور که در علوم پزشکی و زیستی به کار می‌رود و در محتوای فرمان ۱۶ مسده‌ای رهبری معظم، در تاریخ ۹۵/۶/۱۳ ملحوظ شده است، در مورد خانواده به کار برد، البته اهمیت خانواده مربوط به امروز نیست. اهمیت خانواده در تمام جوامع، همواره مورد توجه بوده است و هر گاه با تهدیداتی روبه‌رو شده، نظام جهانی (سلول بنیادی) را همانطور که در علوم پزشکی و زیستی به کار می‌رود و در محتوای فرمان ۱۶ مسده‌ای رهبری معظم، حاکمی از همین دغدغه است، البته سازمان ملل متحده در زمان توافق، دبیر کل وقت از دهه ۱۹۷۰ میلادی با برگزاری کلوب رم در ایتالیا و سپس کنفرانس مصر در سال ۱۹۷۸ برای نخستین بار خطر تهدید و تضعیف نظام خانواده را بر اثر بی بند و باری، سسقط جنین و زدن و زدن از طرفین و بدون فرزندگی و همباشی‌های سیاه که به تاژی روح ایجاد کرده بود (همباشی‌های سیاه، اصطلاحی است که بنده برای اولین بار به جای اصطلاح نادرست از دواج سفید یا خانوار هابی که یک زن و مرد، با هم بدون پیوند شرعی، عرفی و قانونی، زیر یک سقف باهم زندگی می‌کنند به کار بردم) مطرح و مورد توجه قرار داد و از کشورهای مختلف جهان تقاضا کرد نهاد خانواده را سر لوحه کار خود قرار دهند.

■ **دکتر مجید ابهری***

از سال ۱۳۶۸ مقام علمای ولایت، حضرت آیت‌الله امام‌ خا منه‌ای مظلله‌عالی از نهاجم فرهنگی، تهدید فرهنگی، جنگ نسریم، ناتوی فرهنگی و تهدید نرم به عنوان مهندسی فرهنگی دشمن برای تضعیف ارکان خانواده در جامعه اسلامی نام بردند و همواره با تعبیری همچون شسیخون فرهنگی، رخنه فرهنگی و هجوم فرهنگی به تهدید چشمه دشمن برای انحراف سبک زندگی ایرانی-ایرانی به سوی زندگی غربی به عنوان دومین تهدید یاد کردند.

متأسفانه از آن تاریخ‌نخبگان علوم انسانی و صاحب‌نظران علوم اجتماعی به دامنه خطرات موجود به طور جدی توجه نکرده‌اند و اگر هم تلاشی کرده‌اند، در قالب و اندازه گستر دگی هجوم دشمن نبوده و بیشتر جوانب نظری را مورد توجه قرار دادند. نفوذ به جامعه اسلامی که نتیجه جسمی به عنوان خطر نهی شدن پایه‌های جامعه و تضعیف ساختار آن دارد، همواره اجرا می‌شده و ابزار این تهاجم در غالب شبکه‌های ماهواره‌ای و فضای مجازی همواره در نقش توپخانه فرهنگی دشمن ایفاي نقش کرده‌اند. آمار جوانان مجرد و آماده از دواج وقتی با میزان افزایش آمار طلاق، خانواده‌های زن سرپرست و بی‌سرپرست و آمار بوه‌های جوان کنار یکدیگر قرار گرفتند، بازل چشم جهه دشمن را تکمیل کردند.

عدم توجه به خانواده به عنوان اصلی‌ترین واحد اجتماعی و جامعه و همچنین محور اساسی هویت اسلامی و ملی نه تنها مورد توجه قرار نگرفته بلکه خطر آجتان نزدیک و جدی به نظر رسید که معظم‌له بارها و بارها مثل آنچه در سخنرانی ایشان در خراسان جنوبی بیان شد، واقعیت تلخ نفوذ جریان مدرنیته را بیان کردند و خانواده و ارزش‌های مرتبط با آن و همچنین جایگاه اساسی آن در

■ **نادانم‌کاری‌هایی که خانواده را تضعیف کرد**

متأسفانه به علت ندانم کاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های نادرست گذشته و حال در کشور، خیرها جاکمی از آن است که تضعیف نظام خانوادگی در راه است. بر اساس گزارش سازمان ثبت احوال کشور که دی ماه ۹۴ گزارش داد، ۱۴ درصد خانواده‌ها بدون فرزند، ۱۹ درصد دارای یک فرزند و حدود ۳۳ درصد زنان به تجردگرایی روی آورده‌اند و وجود خانواده (بزرگسال – کانونی) و خانوار‌های (زن –مردی» بدون آنکه از دواج کرده باشند و زیر یک سقف زندگی می‌کنند (همباشی‌های سیاه) جای نگرانی دارد. خانوار با خانواده متفاوت است. خانواده شامل زن و شوهر و فرزند است که دارای اقتصاد مشترک هستند، در سر یک سفره می‌نشینند و بر اساس پیوند شرعی، عرفی و قانونی شکل می‌گیرد. در حالی که یک نفر یا چند نفر که زیر یک سقف زندگی می‌کنند «خانوار» نامیده می‌شود. مانند خوابگاه دانشجویی، سربازی، خانه‌های مجردی، همباشی‌های سیاه و مانند خانوار غیر است ولی خانواده زندگی خانوار، خانواده را دربر می‌گیرد، در حالی که خانواده شامل خانوار نمی‌شود. از این رو همواره این پرسش مطرح می‌شود که آینده خانواده چه خواهد شد و چه شکلی از خانواده جایگزین خواهد شد؟ زیرا هر چه می‌گذرد، بر تعداد شیوه زندگی مجردی و کسانی که بدون فرزند و تک‌فرزند هستند، افزوده می‌شود و تجردگرایی و بی‌بند و باری، تنهایی و افراد بیوه و شکست خورده زیاد می‌شود و بسیاری از دختران و زنان از روی میل، این شیوه بیشتری را حداقل برای مدتی انتخاب می‌کنند و ما شاهد نوعی انتقال دسته‌جمعی از خانواده‌های «کودک – کانونی» به خانواده «بزرگسال – کانونی» هستیم. علاوه بر آن ازهم‌گسختگی خانواده‌هسته‌ای حتی با وضوح بیشتری خود را در افزایش بی حد و حصر طلاق (از هر سه از دواج یا حداکثر چهار از دواج یک طلاق) در جامعه‌نشان می‌دهد که به شدت خانمان سوز است و امروز تعداد کودکانی که تحت

■ **دغدغه‌های رهبری را جدی بگیریم**
اهمیت فرمان رهبری معظم در مورد «واحد بنیادی جامعه» در آن است که تمام زمینه‌های فرهنگی و آموزشی، پرورشی، ورزشی، دینی و اعتقادی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، رادیو و تلویزیون، فیلم‌های سینمایی و سریال‌های تلویزیونی، ماهواره‌های بیگانه، کارتون‌ها، کتاب‌های درسی از ابتدا تا پایان دانشگاه و حتی کتاب‌های تألیفی و ترجمه‌ای، روزنامه‌ها و مجلات و نشریات گوناگون، منابر و حوزو‌های علمیه، اماکن مذهبی و تربیتی – گروه‌های مرجع، بالا بردن سرمایه اجتماعی در خانواده و اقدامات لازم در جهت جلوگیری از آسیب‌های اجتماعی و بهبود وضع اقتصاد

سبک زندگی

سبک زندگی ۸۸۴۹۴۷۱

اهمیت فرمان رهبری معظم در مورد «واحد بنیادی جامعه» در آن است که تمام زمینه‌های فرهنگی و آموزشی، پرورشی، ورزشی، دینی و اعتقادی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی را در بر می‌گیرد فرمان مهم و اساسی رهبر معظم انقلاب به خوبی نشان می‌دهد نگرانی نسبت به مشکلات و آینده خانواده، بسیار جدی است و زنگ خطری که رهبری خردمند به صدا در آورده‌اند اگر جدی گرفته نشود، دامن همه را فرا خواهد گرفت و تر و خشک را با هم خواهد سوزاند و نظام خانوادگی به تدریج فرو و خواهد ریخت

تشخیص مصلحت نظام تصویب شد، ابلاغ کردند. ابلاغ این سیاست‌ها به نوعی اتمام حجت بر مسئولان و برنامه‌ریزان است تا گام‌های مغفول در حوزه خانواده را جبران کنند، مجالی است تا یار دیگر در این مقال تأکید دوباره‌ای بر اهمیت ذاتی خانواده و کار کدهای آن شود.

سرپرستی یکی از والدین قرار دارد، بسیار زیاد است. البته این رقم در نواحی شهری بیشتر است.) به همین جهت به نظر می‌رسد در تمدن موج سوم یا تکنوازان جدید در میان انواع خانواده، شکل واحدی وجود نخواهد داشت که بتواند برای مدتی طولانی همه اشکال خانواده را تحت‌الشعاع خود قرار دهد بلکه برعکس، آنچه خواهد بود تنوع ساختار خانواده است و به جای آنکه توده مردم، در نوع واحدی از خانواده زندگی کنند، خواهیم دید مردم در طول زندگی خود، مطابق با سلیقه شخصی و عادات خود، از یک شیوه زندگی خانوادگی، به شیوه دیگر، روی خواهند آورد، البته این به معنای پایان عمر خانواده هسته‌ای نیست بلکه این معنا دارد که گویا خانواده هسته‌ای دیگر به منزله «نگاره آرمایی» جامعه نیست و دیگر اشکال خانوار‌ها به سرعت و به افزایش دارند؛ واقعیتی که تاکنون چندنا مورد توجه قرار نگرفته است، به همین جهت فرمان رهبری می‌تواند زنگ خطری برای مسئولان دلسوز جامعه باشد و با هدایت مظطبه قبل از آنکه جامعه‌ای رخ دهد، اقداماتی در عمل آید، در غیر این صورت جای نگرانی است که مانند سایر کشور‌های صنعتی که زنان و مردان ترجیح می‌دهند در چار چوبی، غیر از خانواده هسته‌ای مرسوم زندگی کنند فاجعه‌ای وقوع بپیوندد.

دغدغه‌های رهبری را جدی بگیریم
اهمیت فرمان رهبری معظم در مورد «واحد بنیادی جامعه» در آن است که تمام زمینه‌های فرهنگی و آموزشی، پرورشی، ورزشی، دینی و اعتقادی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، رادیو و تلویزیون، فیلم‌های سینمایی و سریال‌های تلویزیونی، ماهواره‌های بیگانه، کارتون‌ها، کتاب‌های درسی از ابتدا تا پایان دانشگاه و حتی کتاب‌های تألیفی و ترجمه‌ای، روزنامه‌ها و مجلات و نشریات گوناگون، منابر و حوزو‌های علمیه، اماکن مذهبی و تربیتی – گروه‌های مرجع، بالا بردن سرمایه اجتماعی در خانواده و اقدامات لازم در جهت جلوگیری از آسیب‌های اجتماعی و بهبود وضع اقتصاد

■ **جامعه‌شناس و استاد دانشگاه**

■ **نگاه**

«سیاست‌های کلی خانواده» ابلاغی رهبر معظم انقلاب اسلامی

۱۶ فرمان برای مراقبت از خانواده

- ترویج ارزش‌های متعالی و سنت‌های پسندیده در ازدواج و خانواده.
- پررنگ کردن ارزش‌های اخلاقی و زدودن پیرایه‌های باطل از آن.
- مبارزه با انشرفایت و تجمل‌گرایی و مظاهر فرهنگ غرب.
-اصلاح رفتار گروه‌های مرجع و برجسته‌سازی رفتار‌های شایسته آنها و جلوگیری از شکل گیری گروه‌های مرجع ناسالم.
۷- بازنگری، اصلاح و تکمیل نظام حقوقی و رویه‌های قضایی در حوزه خانواده متناسب با نیازها و مقتضیات جدید و حل و فصل دعاوی در مراحل اولیه توسط حکمیت و تأمین عدالت و امنیت در تمامی مراحل انتظامی، دادرسی و اجرای احکام در دعاوی خانواده با هدف تثبیت و تحکیم خانواده.
۸- ایجاد فضای سالم و رعایت روابط اسلامی زن و مرد در جامعه.
۹- ارتقای معیشت و اقتصاد خانواده‌ها با توانمندسازی آنان برای کاهش دغدغه‌های آینده آنها درباره اشتغال، ازدواج و مسکن.
۱۰- ساماندهی نظام مشاوره‌ای و آموزش قبل، حین و پس از تشکیل خانواده و تسهیل دسترسی به آن بر اساس مبانی اسلامی -ایرانی در جهت استحکام خانواده.

۱۱- تقویت و تشویق خانواده در جهت جلب مشارکت خانواده برای پیشبرد اهداف و برنامه‌های کشور در همه عرصه‌های فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و دفاعی.

۱۲- حمایت از عزت و کرامت همسری، نقش مادری و خانه‌داری زنان و نقش پدری و اقتصادی مردان و مسئولیت تربیتی و معنوی زنان و مردان و توانمندسازی اعضای خانواده در جهت تقویت پدری، تعاملات خانوادگی و ایفای نقش و رسالت خود.

۱۳- بینگسگیری از آسیب‌های اجتماعی و عوامل تزلزل نهاد خانواده به‌ویژه موضوع طلاق و جبران آسیب‌های ناشی از آن با شناسایی مستمر عوامل طلاق و فروپاشی خانواده و فرهنگ‌سازی کراهت طلاق.

۱۴- حمایت حقوقی، اقتصادی و فرهنگی از خانواده‌های سرپرستی زنان و تشویق و تسهیل ازدواج آنان.

۱۵- ارتداد روش‌های حمایتی و تشویقی مناسب برای تک‌ریم سالمندان در خانواده و تقویت مراقبت‌های جسمی و روحی و عاطفی از آنان.

۱۶- ایجاد سازوکارهای لازم برای ارتقای سلامت همه‌جانبه خانواده‌ها به‌ویژه سلامت باوروی و افزایش فرزندآوری در جهت ترویج سبک زندگی اسلامی – ایرانی با:

■ **جوابیه**

توضیحات وزارت آموزش و پرورش درباره یک‌گزارش

در دوره ابتدایی و ارزشیابی فرایندی، وظیفه و نقش اصلی معلم اصلاح و بهبود و تقویت یادگیری دانش آموزان با بازخورد توصیفی است نه پرورش غولی به نام کتک‌ور که کمترین پیامد آن، کاهش اعتماد به نفس و واکنش‌های فیزیولوژیک و در نتیجه ایجاد اضطراب مرضی در دانش آموزان است.

از جمله اقدامات معاونت آموزش ابتدایی در زمینه استقرار صحیح ارزشیابی توصیفی و کاهش اضطراب‌ها و نگرانی‌هایی‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

-آموزش و تربیت حدود ۳ هزار مدرس کشوری و استانی در ارزشیابی کیفی – توصیفی در دو سال گذشته

-تشکیل شوراهای راهبری از ستاد تا مدرسه برای اجرای صحیح آن

-تشکیل گروه‌های نظارت بر اجرای برنامه ارزشیابی کیفی – توصیفی با همکاری استان‌ها

- تغییر نگرش اولیا جهت همراهی در استقرار برنامه با برگزاری کلاس‌های آموزش خانواده در استان‌ها با عنوانی خشت اول، راه ماندگار و...

-بازنگری در قوانین و مقررات موجود به منظور ایجاد محیطی بانشاط برای یادگیری

- برگزاری کارگاه‌ها و همایش‌های مختلف برای مدرسان، معلمان، مدیران، نیروهای اداری و... جهت آشنایی با ارزشیابی توصیفی

-تعامل با استادی دانشگاه‌ها و متخصصان جهت به‌اندیشی و همیاری بیشتر در جلسات شورای راهبری ستاد به منظور بررسی تأثیر آزمون‌های موجود در بین دانش آموزان و خطرات ناشی از آن

-تشکیل دبیرخانه کشوری ارزشیابی توصیفی در استان البرز به منظور بررسی عوامل مؤثر در استقرار درست ارزشیابی توصیفی و موانع و مشکلات موجود آن.

علی رضا جدایی

رئیس مرکز اطلاع‌رسانی و روابط عمومی

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی سیاست‌های کلی «خانواده» را که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تصویب شده است، ابلاغ کردند. متن سیاست‌های کلی خانواده که به رؤسای قوای سه‌گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شده، به این شرح است:

خانواده واحد بنیادی و سنگ‌بنای جامعه اسلامی و کانون رشد و تعالی انسان و بشتوانه سلامت و بالندگی و اقتدار و اعتلای معنوی کشور و نظام است و سمت و سوی حرکت نظام باید معطوف باشد به:

۱- ایجاد جامعه‌های خانواده‌محور و تقویت و تحکیم خانواده و کارکدهای اصلی آن بر پایه الگوی اسلامی خانواده به عنوان مرکز نشو و نما و تربیت اسلامی فرزند و کانون آرامش‌بخش.

۲- محور قرار گرفتن خانواده در قوانین و مقررات، برنامه‌ها، سیاست‌های اجرایی و تمام نظامات آموزشی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی به‌ویژه نظام مسکن و شهرسازی.

۳-برجسته کردن کارکدهای ارتباط خانواده و مسجد برای حفظ و ارتقای هویت اسلامی و ملی و صیانت از خانواده و جامعه.

۴- ایجاد نهضت فراگیری برای ترویج و تسهیل ازدواج موفق و آسان برای همه دختران و پسران و افراد در سنین مناسب ازدواج و تشکیل خانواده و نفسی تجرد در جامعه با وضع سیاست‌های اجرایی و قوانین و مقررات تشویقی و حمایتی و فرهنگ‌سازی و ارزش‌گزاری به تشکیل خانواده متعالی بر اساس سنت الهی.

۵- تحکیم خانواده و ارتقای سرمایه اجتماعی آن بر پایه رضایت و انصاف، خدمت و احترام و مودت و رحمت با تأکید بر:

-به‌کارگیری یکپارچه چهره‌های آموزشی، عملی و رسانه‌ای رهبران تشویق در جهت تحکیم بنیان خانواده و روابط خانوادگی.

-فرهنگ‌سازی و تقویت تعاملات اخلاقی.

۱۴- مقابله مؤثر با جنگ نوم دشمنان برای فروپاشی و انحراف روابط خانوادگی و رفع موانع و زدودن آسیب‌ها و چالش‌های تحکیم خانواده.

- ممنوعیت نشر برنامه‌های مخل ارزش‌های خانواده.

-ایجاد فرصت برای حضور مفید و مؤثر اعضای خانواده در کنار یکدیگر و استفاده مؤثر خانواده از اوقات فراغت به صورت جمعی.

۶- ارتقاء و ترسیم الگوهای اسلامی خانواده و تقویت و ترویج سبک زندگی اسلامی – ایرانی با: